

Doen er ikke god nok

Mattilsynet nektet å godkjenne den nye doen til Evelyn Sommer hos Strilalam. Dermed måtte 50 sauer på Sotra sendes helt til Ølen for slaktning denne uken.

KJELL ØSTERBØ
TOR HØVIK (foto)
kjell.osterbo@bt.no

– Slik blir det ikke kortreist mat av. Vi kan rett og slett ikke leve med en slik beslutning, sier gründer og daglig leder av kjøttbedriften Strilalam på Algrøy i Fjell kommune.

Seks sauebønder der ute har gått sammen for å skape et kinderegg, helt i tråd med landbruksministerens drøm.

Strilalam gir sauebøndene i distriktet litt bedre betalt for kjøttet. På den måten hjelper de kulturlandskapet, samtidig som de tilbyr kunder i distriktet kortreist og eksklusivt kjøtt.

Men Mattilsynet er smekkefull av paragrafer som gir byråkrater rikelig med tolkningsmuligheter. Og tilsynets distriktskontor for Indre Østfold og Follo mener at slakterne må ha sitt eget toalett. Strilalam har nemlig ikke lov å slakte selv, og leier inn Mobilslakt AS til å gjøre denne jobben. De gjør den i en stor tilhenger innredet som et moderne lite slakteri.

– Kan ikke godkjenne

Men nå er det ikke lenger godt nok at slakterne bruker de godkjente toalettene som både ansatte i Strilalam og Mattilsynet selv bruker.

Slakterne hører til et eget selskap, og det krever eget toalett. I en e-post fra 19. januar i år viser seksjonssjef Jarle Bergsjø ved Mattilsynet i Follo til sitt tidligere svar og skriver:

«Mattilsynet konkluderte da med at mobilslakt ikke kan benytte toalett og garderobe på slakteplassene de besøker, men må ha tilgang til eget toalett og egen garderobe. Vi står fast ved vurderingen og kan derfor ikke gi en midlertidig godkjenning i januar».

Dermed bar det inn i slakteribilen og strake veien til Ølen for de 50 sauene fra Sotra.

Følgebil med do

Daglig leder for Mobilslakt AS, Torill Malmstrøm, er mildt sagt oppgitt over avslaget fra Mattilsynet og understreker at de nye hygienekravene som kom ved årsskiftet ikke pålegger det mobile slakteriet et eget toalett, men et egnet toalett.

Malmstrøm er veterinær og har selv jobbet mange år i forløperen til Mattilsynet.

Hun understreker at Mobilslakt er godt i gang med å planlegge eget toalett i en egen følgebil. Men det er med tanke på slaktning rundt om på gårdene, hvor de ikke har egne toaletter og garderober som er godkjente av Mattilsynet, slik Strilalam har. Det koster penger.

– Nettopp derfor er det surt



IKKE GODT NOK: – Slik ser toalettet ut som Mattilsynet ikke vil godkjenne for slakterne hos Mobilslakt, sier sjefen for Strilalam, Evelyn Sommer.

fakta toalettkrav

- I den gamle norske slakteriforskriften var det krav om at slakteri skulle ha eget toalett. Mobilslakt AS har hatt dispensasjon fra denne regelen. Dispensasjonen gikk ut ved årsskiftet.
- I mellomtiden er det kommet en ny EU-tilpasset forskrift om næringsmiddelhygiene, som blant annet regulerer slakterivirksomhet.
- I kapittelet om allmenne krav til lokalene, heter det at «det skal finnes et egnet antall vannklosetter som er koblet til et effektivt avløpssystem. Det skal ikke være direkte adgang fra klosettene til lokalene der næringsmidler håndteres».
- Videre heter det at «når det er nødvendig, skal det finnes egnede garderober for personalet».
- Det åpnes for å godkjenne andre toalett enn vannklosett, og Mobilslakt satses på å ha med seg sitt eget elektriske forbrenningstoalett til høsten.

med en inntektstap på rundt 50.000 kroner som vi nå opplevde når Strilalam måtte sende sine sauer til Fatland slakteri, sier Malmstrøm.

Mobilslakt AS er ifølge Malmstrøm foreløpig det eneste mobile slakteriet for husdyr i Norge. Den store kunden har så langt vært Strilalam på Sotra, som i fjor la beslag på 21 av 29 slaktedøgn.

Den gang hadde slakterne dispensasjon til å bruke Strilalam sine godkjente toaletter, men nå har Mattilsynet i Indre Østfold og Follo satt foten ned.

Hvorfor Østfold?

– Forretningsadressen vår er Holmedal i Askvoll, der en av våre fire gründerer holder til. Og siden de første kundene våre er på Vestlandet, fant vi det naturlig å ha selskapets forretningsadresse der. Men siden jeg som daglig leder bor i Vestby, har Mattilsynet sentralt bestemt at saken skal behandles ved distriktskontoret i Askim, sier Malmstrøm.

Også Evelyn Sommer som har fått hele anlegget sitt kontrollert av Mattilsynet i Hordaland, finner det mildt sagt pussig.

– Under slaktingen er det Mattilsynets ansatte her vest som er til stede og følger slaktingen. De bruker våre toaletter, garderober og spiserom. Og vi har det beste forholdet til dem, sier Sommer.

Kan bli vurdert på ny

Mattilsynet har ikke lukket døren helt for at det kan bli slaktning på Algrøy. Tilsynet vil ta en ny runde.

– Hvis vi skal se Mobilslakt i en kombinasjon med Strilalam, snakker vi i realiteten om en ny søknad. Og da trenger vi en behandlingstid på to – tre måneder til, sier seksjonssjef ved Mattilsynet i Indre Østfold og Follo, Jarle Bergsjø.

Kombiløsning

Han sier at tilsynet hele tiden har forholdt seg til et søknadsløp med komplett godkjenning.

– En betinget godkjenning av en kombinasjonsløsning mellom Mobilslakt og Strilalam er imid-



SISTE REIS: Daglig leder i Strilalam, Evelyn Sommer, ser langt etter slaktebilen med de 50 sauene

– Utover min fat

– At det skal finnes faglig grunnlag for å nekte slaktning ute på Sotra nå, går ut over min fatteevne og fantasi, sier landbruksdirektør i Hordaland, Ole Bakkebø.

– Det kan neppe stå til troende at et eget toalett til slakterne skal være et offentlig krav, når Strilalam har godkjente toaletter, sier en oppgitt Bakkebø.

Han synes saken fortjener å bli belyst som eksempel på hva gründerne sliter med.

– Husk at disse gründerne på landbrukssiden er iverksetterer med små administrative ressurser i bakkant. De har ingen nubbesejans til å trenge gjennom byråkratiet. Mattilsynet må

lertid noe annet, sier Bergsjø.

Daglig leder hos Mobilslakt, Torill Malmstrøm sier at det i hele høst og januar har vært snakk om en dispensasjon.

– Jeg synes ikke det går an å misforstå, sier Malmstrøm og viser til e-post-korrespondansen med tilsynet.

Krever nytt gebyr

Evelyn Sommer håper tilsynets siste utspill er en måte å snu på.

– Uansett betyr det nye månedene med usikkerhet og saksbehandling, og et nytt behandlingsgebyr på 7500 kroner, sier Sommer, som mener de har tapt nok allerede.